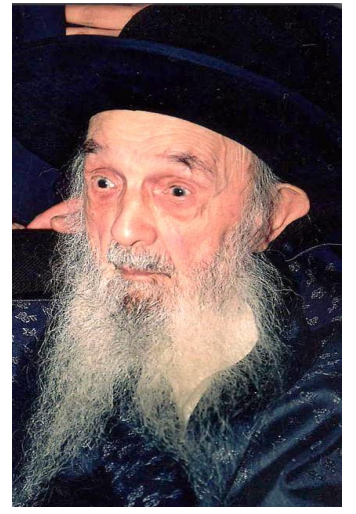
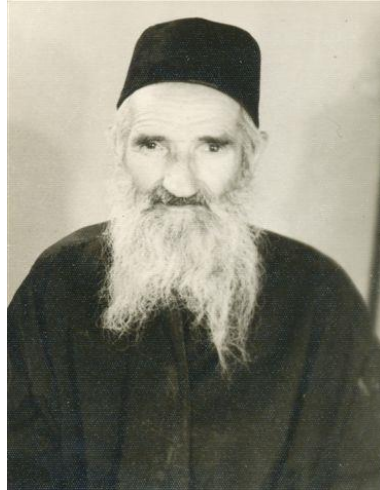

פניני הצדיקים

הגאון רבי שמשון אהרן פולונסקי זצ"ל - נולד בשנת ה'תרל"ו (1875) בווהלין (מחוז צ'רקאס פלך קייב). בילדותו כבר נודע כעילוי בשקידתו בתורה הקדושה ונראו בו גיוני גדולה. בגיל כ"ד שנה הוסמך להוראה. שמו הגדול נתפרסם כמי שבקי בכל ד' חלקי שו"ע וכבר בצעירותו התבקש לשמש כרב בעיר מידובה שבקייוב. בשנת ה'תר"ס (1900) לאחר פטירת הגאון ר' פישל מעץ התבקש לשמש כרבה של העיר טפליק שבפולדיה ולמעלה מעשרים שנה שימש בתפקיד זה. נודע במעשיו להשכנת שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו. ואף בשנות חייו האחרונות בהן היה חולה אנוש וכל צעד מיותר שלו היה כרוך בפקוח נפש לא נמנע מלגמול חסדים בגופו הרצוף. בעל רוח-הקודש.

שמו הגדול הלך לפניו ועל אף שבערים גדולות ביקשו שיבוא לכהן בעירם - סירב רבינו. אחרי ששלטון הבולשביסטי השתלט על רוסיה ולעיניו נטבחו רבים מיהודי העיר נאלץ לברוח מרוסיה. בתחילה ברח לעיר לקישינב ובהתערבות גדולה של רבה ירושלים ר' יוסף חיים זוננפלד קיבל אישור לחונן את ארץ ישראל (סרטיפיקט) ואכן בשנת ה'תרפ"ה (1925) עלה לארץ עם אשתו ושתי בנותיו והתמנה לרב ודומ"ץ שכונת בית ישראל בירושלים.

שם השתכן בדירה שניתנה לו. הייתה זו דירה עלובה שכונה בקומת מרתף מתחת למפלס הרחוב בחצר ביה"כ 'בית יעקב', ובכל עת ירידת גשמים בשפע, המים היו חודרים בעד החלונות שהיו בגובה פני הקרקע, והדירה כולה הייתה מוצפת במים... למרות זאת שכן בדירה זו עד יומו האחרון. בשנת ה'תש"ב (1941) הקים ישיבה בשם 'ישיבת רבינו חיים יוסף' ועמד בראשה. שנותיו האחרונים היו מלויים ביסורים. גאון. דאגתו לזולת הייתה מופלאה. את כל כספו חילק לעניים. בעל רוח-הקודש. נפטר ב- כ"ח סיון ה'תש"ח (1948) בזמן המלחמה) ולכן נקבר בבית-העלמין סנהדריה בירושלים. חי כ-73 שנים.

אביו: ר' אברהם יצחק מקלינבלט (מגדולי התורה המפורסמים והיה בקי בע"פ בכל כתבי החת"ם סופר). **אמו:** מרת אסתר רייזל. **אשתו:** מרת מליא מרים (בת ר' מרדכי קונסטנטין). **מרבותיו:** ר' שמואל אברהם בלכמן (הידוע בשם ר' אלטר אב"ד קונסטנטין ישן שבוואהלין- רבינו נחשב לתלמידו המובהק), ר' דוד אורטינברג (ראב"ד ברדיטשוב בעל התהילה לדוד על אור"ח). **מתלמידיו:** ר' אברהם אהרן פרג, ר' חיים אורי ליפשיץ, ר' יוסף שאול אלישר. **מספריו:** ידברי אהרן (חידושי הרב מטפליק) - דברי תורתו.

○ יפר האדמו"ר מרחמיסטריווקא זצוק"ל על רבינו, אשר בהתקרב חג הסוכות היה תמיד מאוד טורח למצוא אתרוג מהודר בכדי לקיים מצות ד' מינים בהידור, שנה אחת לא מצא הגאון אתרוג מהודר שימצא חן בעיניו, ורק בערב סוכות מצא אצל הסוחר החשוב ר' מנדל פרידמן אתרוג מהודר וקנה אותו במחיר מוזל עקב השעה המאוחרת, ובשעת המקח היה נוכח שם יהודי אחד מחשובי העיר. ויהי ממחרת ביום טוב הראשון של חג בא הגאון לביה"כ בלא ארבע מינים בידו, וביקש אצל אחד מהמתפללים ארבע מינים מהודרים במתנה על מנת להחזיר, ובכלל לא היה לגאון ד' מינים לנענועים, והיהודי החשוב הזה, שהיה נוכח בשעה שהגאון קנה האתרוג התפלא מאוד, כי הרי ראה בעצמו שרבינו קנה אתרוג מהודר, ומיד אחר התפילה ניגש אל הצדיק ושאלו על כך.

ענה לו הגאון: "ביום טוב בבוקר בקומי לפני הנץ כדי לקיים מצות ד' מינים לפתע שמעתי מהדירה הסמוכה ילד בוכה ואמו צועקת עליו ובוכה מרוב פחד, ורציתי להיות לעזר, יצאתי ונקשתי על הדלת לשאול מה קרה, ונודע לי שהאשה הזאת התאלמנה ונישאה לאחרונה לשכן שלי, והבן הזה הוא בנה ולא בנו, והנה הבעל הלך לטבול במקווה, ועוד מעט יחזור כדי לקיים את מצות ד' מינים, ובנה שהיה משועמם לקח את האתרוג ושיחק בו, ובלי משים לב פסל אותו, והיא התמלאה פחד כי עוד מעט יחזור הבעל".

"כאשר ישים לב למה שקרה ישפוך חמתו על בנה". המשיך הגאון וסיפר: "הרגעתי אותה והלכתי להביא את האתרוג שלי, ואמרת לאשה, שלא תאמר לבעלה דבר וחצי דבר ממה שקרה, רק תשים את האתרוג הזה במקום האתרוג שלו, וכך היה. האשה לא אמרה לו דבר, והוא לא הרגיש בכך, והגאון מטפליק נשאר בלא אתרוג... והאדמו"ר מרחמיסטריווקא היה מפליא מאוד את רבינו באומרו: "רב בקהילה בלא ארבע מינים הלא זה אוושה מילתא, מה יחשבו עליו? ובכל זאת כדי שהאלמנה לא תצטער, הכול כדאי!".

פ עם נכנס רבינו לביהמ"ד מספר ימים לפני פסח, וראה אברכים שוקדים על תלמודם בהתמדה גדולה. הוא עלה על הבימה והכריז, שיש בידו רשימה ארוכה של נשים אלמנות, שצריכות עזרה בדחיפות לצורך החג. ושאל: "מי מוכן לסייע להן?". מיד התייצבו כולם כאיש אחד בלב אחד לעזור ולסייע לאותן אלמנות. כזה חסד עצום - מי מוכן לוותר?! הסתדרו האברכים בשורה, והצדיק נתן לכל אחד פתק ובו פירוט הכתובת היכן עליו לעזור. כאשר פתחו את הפתקים, ראה כל אחד את כתובת דירתו שלו וששם עליו לעזור... בזה הוכיחם, שאמנם מצווה רבה לעזור לאלמנות, אבל דרך התורה היא קודם כל - "ומבשרך לא תתעלם". (באר החיים - הגש"פ)

באחד הימים קיבל רבינו מברק מרוסיה מאדם, שלא היו לו ילדים. הלך הרב להתפלל עבורו ביום שישי בציון ה"אור החיים" הקדוש. ביום ראשון כתב לאותו אדם: "הייתי בציון האוה"ח הק' והתפללתי עבורכם, ויהיה לכם 'בת' על המלה 'בת' העביר את קולמוסו ומחקה וכתב במקומה 'בן'. ואכן כעבור זמן נולדה להם בת ולא האריכה ימים, ולאחר מכן נולד להם בן! המכתב עדיין שמור אצל אותה משפחה.

ח תנו סיפר, שכשחלה רבינו את חוליו האחרון, שלח לומר לחתנו: "יש לי קבר מוכן בהר הזיתים, אבל בעוד חודשיים אסתלק מהעולם, ואז תפרוץ מלחמה, ואי אפשר יהיה לקבור אותי בהר הזיתים. לכן, תקברוני בקברות סנהדריה, ואם כעבור שנתיים יהיה אפשרות להוציא עצמותי להר הזיתים, תעשו כן, ואם לא, תשאירו אותי בבית החיים של סנהדריה". ניבא וידע מה ניבא. הוא נפטר בעצם מלחמת ה'תש"ח, בכ"ח בסיון. ("גדולי הדורות" ח"ג, ע' 1168)

הרב משולם פייש סגל לאווי (הראשון) זצ"ל הידוע כ'השרף מטאהש' - נולד בשנת ה'תקע"ו (1816). בעיר יאזפס-דארף במדינת בהמן בגרמניה. עוד בהיותו צעיר לימים התייתם מאביו ולא הכירו. אימו נטעה בלב ילדיה יראת שמים, ואהבת הבורא ית"ש, והשגיחה בעצמה על כל פרטי מעשיהם והייתה מחלקת להם מתנות באם ענו אחרי הש"ץ ברכו, קדושה ואמן. בתחילה למד בישיבה בפראג, ובהשפעת אימו עוד בטרם הגיע לגיל מצוות, עזב למדינת אונגארין וזאת כדי להתרחק מגע ההשכלה.

בכל מקום, אשר למד רבינו, התפרסם שמו הטוב לעילוי גדול ומתמיד עצום. כשהגיע לעיר, התמנה בישיבת רבי מאיר פרלס כמגיד שיעור. שם התקרב לחסידות. לאחר מכן התקרב לחסידי אשוואר (גרו שם חסידים גדולים ומפורסמים בקיאים בתורת הח"ן ועובדי השם באמת ובראה). לאחר נישואיו עבר לגור ליד חמיו בכפר שטרסאר. טרם התגלותו היה עני ואביון. לאחר מכן שימש כמלמד בעיר טאגלאש, ומשם התקבל לאב"ד טהאש ושמעו הטוב נתפרסם בכל הגלילות. לאחר שהאדמו"ר ר' דוד שפירא מדינוב הסמיך את רבינו החל הצדיק לקרוא את הפתקאות ופעל ישועות רבות בקרב עם ישראל. התפרסם במופתיו ואמרו עליו שבשעת ריקודיו בשבת היה פועל ישועות. בעל רוח-הקודש. בשנת ה'תרל"ג פרצה מגיפה גדולה ורבים חללים הפילה ובתוכם גם שניים מבניו, קיבל על עצמו למסור נפשו, וביקש שעל ידי כך תיעצר המגיפה. נפטר ב-כ"ח סיון ה'תרל"ג (1873). ציונו בטהאש. חי כ-57 שנים.

אביו: ר' מרדכי (משושלת בעל ה'תוספות יום טוב'). **אימו:** מרת זלדא. **אשתו:** מרת מינדל (בת ר' ישעיה דוד שטראסר). **מרבתי:** ר' אברהם יצחק וויינברגר (בעל ה'פני יצחק' - רבה של קליינוארדיין), ר' דוד שיק (בעל ה'אמרי דוד' אב"ד טאקיי ותלמיד החת"ם סופר), ר' אברהם שאג (בעל ה'ברכת אברהם' אב"ד קובסדארף), ר' מאיר אייזנשטאט (המהר"ם א"ש, רבה של אונגוואר), ר' יצחק אייזיק יהודה יחיאל ספרין מקומרנא (בעל ה'יכל הברכה'), ר' דוד שפירא מדינוב, ר' צבי הירש פרידמן מליסקא (בעל 'אך פרי תבואה'), ר' יצחק אייזיק אייכנשטיין מזידיטשוב, ר' חיים הלברשטאם מצאנז, ר' שמואל פריינד (ראב"ד פראג). **מתלמידיו:** ר' נפתלי הירצקא מראצפרט, ר' שמואל מדאראג, ר' יהושע השיל הכהן פריד (אב"ד קאפיש). **בניו:** ר' אלימלך מטאהש (מילא לאחר מכן את מקום אביו. היה כבן שמונה בשעת פטירת רבינו), ר' מרדכי. **חתניו:** ר' יהוסף הלוי רוטנברג מקאסני ('הבני שלשים'), ר' מנחם ברודי (אב"ד קאליב בעל ה'באר מנחם'), ר' שלום כהנא ור' דוד מנשה מסאטמר.

היה זה פעם בליל שבת קודש פרשת משפטים - שקלים, בעיצומו של הריקוד הנעלה והנשגב, הפסיק רבינו ופנה אל החסיד הנודע רבי שמואל רוזנפלד מטגלאש, שהיה בין הבאים לחסות בצל הקודש בשבת זו, ושאל אותו: "רבי שמואל, האם כבר העברת את הסדרה-שניים מקרא ואחד תרגום, מהו המשך הפסוק 'סקול יסקל השור'. ענה ר' שמואל: "וגם בעליו יומת". היכה עליו רבינו עם מטפתו ואמר: "לא! לא! לא! לא זה" והמשיך לרקוד, ושוב הפסיק ושאל אותו: "ר' שמואל, כתוב 'סקול יסקל השור' מהו המשך הפסוק?"

שוב ענה ר' שמואל כבראשונה, ושוב צעק עליו רבינו "לא! לא!" וחזר לרקוד, וכן חזר הדבר ונשנה כמה פעמים, עד שנעשה רעש גדול, וכמה מהנוכחים רמזו לר' שמואל שרבינו מתכוון לפסוק הקודם (פסוק כח) שם כתוב "סקול יסקל השור ולא יאכל את בשרו ובעל השור נקי" (שמות כח), וכן היה, שרבינו שאל אותו שוב, ואז ענה "ובעל השור נקי", מיד אורו פני רבינו ואמר "נכון! אתה צודק בהחלט! כך כתוב".

רבי שמואל, שהיה סוחר שוורים, חשש מיד לאחר אותו מעשה, שמא קרה דבר מה לשווריו, ותיכף ממחרת השבת, בחזרתו הביתה, פנה אל הרפת לראות את שלום השוורים, וראה שהם כפי טוב. אך יצא רבי שמואל מהרפת, באותו רגע ממש קרס גג הרפת, ונהרגו כל הפרות והשוורים, והוא ניצל ממוות לחיים. או אז הבין ר' שמואל, את כל מה שהיה בליל שבת שעבר, ואת חזון רבינו, שחזה את העתיד להיות, שהשוורים סקול יסקלו, והוא עצמו - בעל השור - יהיה נקי מן הדין ויניצל. מיד חזר לטאהש לספר על הנס, והביא בידו סכום כסף בעבור נרות בית המדרש כנהוג.

דרכו של רבה"ק הייתה ליטול את בנו אלימלך זי"ע שהיה עוד ילד קטן לישון עימו בחדרו, כדי שיראה בעיניו עבודתו הקדושה, פעם אחת בימות החורף כשרבה"ק קם בחצות הלילה כדרכו, עמד בנו מהר"א גם כן ממשכבו, כדי לראות מעשי אביו הק', וראה, כי קודם שיושב לומר תיקון חצות, יוצא מביתו, רבינו מהר"א הלך אחריו לחצר בחשאי, וראה, כי אביו הק' מתגלגל בשלג ביסורים רבים במסירות נפש, בראותו מעשה אביו הק' בהתגלגלו בשלג בחורף ובקור גדול כזה, השתומם מאוד, ושאל לאביו הק' שיאמר לו פירוש להנהגה הזאת, השיב לו רבה"ק: "דע בני היקר, שהיום יבא אצלינו איש אחד לבקש ישועה, והאישה ההוא היה צריך לעשות סיגופים האלו, שיוכל להוושע, על כן אני עושה זאת תחתיו, כדי שהוא לא יצטרך לזה עוד", וכן היה שאחר כך בבוקר בא לפני רבה"ק איש אחד מהסביבה בבקשה, שיפעל בעבורו ישועה רבה, והאישה נושע תיכף בכל משאלות לבו לטובה, ורבינו ר' אלימלך לא שכח מעמד זה כל ימי חייו.

בתחילת ישיבת רבינו על כסא הרבנות בטאהש, לא הוטבו דרכיו הקדושים בעיני כמה בעלי בתים, ובעיקר על שלושה דברים. העניין הראשון הייתה העובדה שרבינו היה לבוש בגדים לבנים בשב"ק. על כך אמר להם רבינו: "דעו כי זכות הצדיק היא מגינה על העיר ואתם עוד תודו לי, כי במשך כל אלו השנים, אשר אני משמש פה ברבנות, ואני לובש בגדים לבנים לשבת, לא הוצרך שום אדם בכל גלילותינו להלביש תכריכים ר"ל לאחד מבניו". ומצאו שאכן כך היה.

הרב מכלוף אלעסרי זצ"ל - נולד בשנת ה'תרע"ה (1914) בעיירה קסר א-סוק למשפחת אלעסרי שהייתה משפחת רבנים כעשרים ושש דורות שעסקו בקבלה מעשית, כתיבת קמיעות וסגולות. למשפחה הייתה קיימת תעודה שיצאה בשנת ה'תקל"א (1771) מביה"ד הרבני במכנס, אשר בפסק הדין שבה מוענקת משרת הרבנות בקהילת קסר-א-סוק למשפחת אלעסרי שכללה את ענייני השחיטה בכל כפרי האיזור כמו 'גרמא', 'תל-שינט', 'קרנדו' ועוד. הבן השלישי להוריו.

את צעדיו הראשונים עשה בעיירה בה נולד. כבן למשפחת רבנים ספג אל קרבו את אהבת התורה ומקצועות הרבנות: שחיטה, מילה, חזנות והוראה. מקטנותו נראה כי לגדולות נועד. התייתם בגיל 16 מאביו. נקשר לר' יצחק אביחצירא (ה'בבא חאקי') ולאחר מספר שנים ה'בבא סאלי' היה צריך לנסוע למקום מסוים ור' מכלוף הלך עימו. היה בקשר הדוק עם בנו ה'בבא מאיר' זצ"ל אשר בחן אותו בכל ענייני השחיטה ואף כתב לו כתב הסמכה לשחיטת כל סוגי הבהמות והעופות.

לאחר שנבחן והוסמך לרבנות בישיבת 'אביר יעקב' בעיר בודניב (מרוקו), נשלח ע"י ה'בבא סאלי' להמשך לימודיו בקזבלנקה ובטאנג'ר (מרוקו). בזמן זה הורה לו ה'בבא סאלי' להתחנך ולעמוד בזכות עצמו. לאחר מכן נשלח לכהן כרבה של העיירה ריש (מרוקו) הנמצאת באיזור הולדתו. טיפל בכל תפקידי ההנהגה הרוחנית: חזן, דרשן, סופר סת"ם, מוהל, עורך חופות, כותב גיטין, מורה למקצועות הקודש, שוחט ובודק. לימד מלאכות שונות הקשורות למצוות: הכנת טליתות, קשרי קשרי תפילין, כריכת סידורים, הכנת שופרות והכנת העור לתפילין ולמזוזות. לימד תורה את כל ילדי המקום בהתאם לרמתם.

בערב חג השבועות ה'תשכ"ג עלה עם משפחתו לא"י, השתקע בבית שאן ובמשך שנים רבות עבד לפרנסת משפחתו כשוחט. בנוסף שימש בשירות הקהילה בית שאן בתפקידים רוחניים: ערך בריתות וחופות, דרש בהלוויות, ניחם אבלים, לימד והכשיר שוחטים, שימש כחזן וכדרשן בבית הכנסת, השכין שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו. נודע ככותב קמיעות וכמגלה נסתרות ורבים מהארץ ומחו"ל באו לבקש את ברכתו ועצתו. כאות הוקרה על תרומתו לחיים הציבוריים מועצת העיר בית שאן העניקה לו את התואר "יקיר העיר". **מלומד בניסים. רבים פנו אליו ונושעו.**

בשבת פרשת "בהר-בחוקות" שנת ה'תשס"א קרא לבנו ואמר: "יוסף בני, אני יודע את מקומי... אני יודע איפה אני אזכה לשבת", השיב את נשמתו ליוצרה ובחצות הלילה יצאה הלוויתו. נתבקש לישיבה של מעלה ב-כ"ט סיון ה'תשס"א (2001). חי כ-87 שנים. ציונו בבית שאן. מקום קבורתו הפך למוקד עלייה לרגל ורבים רואים שם ניסים גדולים. השאיר אחריו דור ישרים מבורך של בנים וחתנים תלמידי חכמים. ממשיך דרכו בנו ר' יוסף יצחק אלעסרי שליט"א רבה של בית שאן.

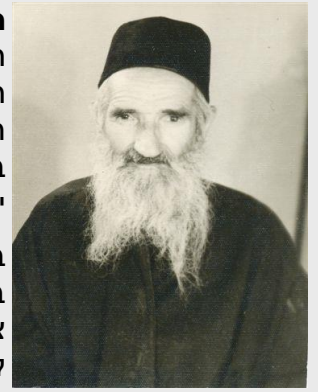
סבא: ר' אברהם. **אביו:** ר' משה. **אמו:** מרת מסעודה. **אחיו:** ר' אברהם, ר' רחמים, מרת מרים. **אשתו:** מרת זוהרה. **מרביתו:** ר' יצחק אביחצירא (ה'בבא חאקי'), ר' ישראל אביחצירא (ה'בבא סאלי'). **בניו:** ר' אשר, ר' יהודה, ר' יוסף יצחק, ר' משה. **מספריו:** יטעמי שחיטה יליקוטי תורה.

בוקר אחד נכנס אל הרב בחור נכה כבן שלוש בלוויית אביו. הבחור היה מרותק לכיסא גלגלים עקב שיתוק בחצי גופו התחתון ולאחר בדיקות בבית-הרפואה ב"הדסה", שגם שם לא נמצא פתרון. הרב החליט לעשות מעשה, כתב לו קמע ואמר לו: "קום מהכסא", האיש אמר: "אבל אני לא יכול", הרב חזר שנית: "אמרתי לך לקום אז קום". **לתדהמתו של האיש והאנשים הסובבים, שצפו במראה הזה, הבחור קם על רגליו.** אמר לו הרב: "עכשיו תעלה במדרגות האלה", והוא עולה. "תרד", ירד. כך מספר פעמים. האיש חזר למכונית ללא כיסא הגלגלים. מי ששהה במחיצת הרב בעת הזו לא האמין שזכה להיות עד להתרחשות ואינו דומה מראה עיניים למשמע אוזניים.

פעם נפצע בנו של אחד מידידי המשפחה והוצרך לעשות ניתוח ברגלו. והנה הניתוח לא הצליח ורגלו הייתה משותקת, והרופאים אמרו **שכנראה יצטרכו לזכות לו את רגל ימין ל"ע.** המשפחה הייתה בצער רב ולכן ניגשו לרבי מכלוף לקבל את ברכתו. הרב כתב לו "קמיע" על צלחת, והכין לו משהו למרוח על הרגל ובירך אותו.

והנה לאחר שבועיים נסעו המשפחה לביקורת בבית-הרפואה ולאחר סידרת בדיקות ניגש הרופא לבני המשפחה ושאלם: "תגידו לי מה קורה פה? לפני שבועיים צילמנו את הרגל והיא הייתה משותקת, ועכשיו פתאום הכול הסתדר. איפה הייתם?". השיבו: "ד"ר אני אספר לך! היינו אצל הצדיק רבי מכלוף אלעסרי בבית-שאן והוא ברך אותי, ומאז ברוך ה' אני מרגיש טוב והולך על הרגליים!".

לפני מספר שנים, ילד קטן נתקף בגרדת חריפה בעור. נבדק בבתי הרפואה, נתנו לו כמה סוגי משחות ותרופות ודבר לא הועיל. הוריו ניסו לדרוש ברופאים- אולם ללא הועיל. אחד ממכריו שמע על המקרה ואמר לו: "הרב אלעסרי נמצא בבית-שאן, לך אליו, אולי ימצא מזרז לבנך". שמע הלה ובא אל הרב, הצדיק נתן לו בקבוק, ואמר לו, **שיקח נמלים ויערבב עם מספר תבלינים כמו שום ועוד, מהתערובת הזו ימרח לבנו במשך שבוע.** האיש עשה ככל אשר הורה הרב, לאחר זמן קצר הבריא בנו כאילו מעולם לא חלה בדבר.

הגאון הרב יוסף יצחק שלוש זצ"ל - נולד ב-ח' בשבט ה'תרנ"א (1891) במרקש שבמרוקו. הילדים שנולדו לאביו נפטרו בחייו ורבינו בהיותו כבן שנתיים חלה ונשקפה סכנה לחייו. אביו התפלל בבית-הכנסת מול ספרי התורה בהיכל הקודש וביקש למסור את נפשו תחתיו. הבן הבריא והאב נפטר בתוך שבועיים לאחר מכן. לאחר שהתייתם דאגו לו אנשי הקהילה במרקש. בשנת ה'תרס"ג (1903), עלה יחד עם אימו ואחותו הקטנה לירושלים והצטרף לשיבת 'טובי ישבעו'. עוד בהיותו צעיר נודע בשקידתו העצומה והוסמך לרבנות ע"י הרה"ג אליהו חזן זצ"ל.

בשנת ה'תרע"ב (1912) בהיותו כבן 22 יסד תלמוד תורה עם ר' חכם בכור יוסף בן מלאך. בתקופת מלחמת העולם הראשונה נאלץ לעזוב את ארץ ישראל לקזבלנקה בשל היותו נתין צרפתי, שם העביר שיעורי תורה ויסד כיתות לנוער ובחורים ללמוד ש"ס ופוסקים. קיבל הצעות למשרות רבנות ודיינות, אולם הוא סירב ולאחר המלחמה, בשנת ה'תר"פ (1920) חזר לירושלים, ובשנת ה'תרפ"ב (1922) נשלח כשד"ר מטעם קהילת המערבים לארצות צפון אפריקה. לאחר חזרתו לירושלים החל לעסוק במסחר בספרי קודש יחד עם חברו מהישיבה, הרב עמרם אבורביע, עבודה בה עסק עד לפטירתו לצד תפקידיו הציבוריים, כיוון שסירב ליהנות מכספי הציבור.

בשנת ה'תרפ"ט (1929) התמנה לחבר ועד עדת המערבים בירושלים ובשנת ה'תר"ץ (1930) התמנה לדיין בבית הדין של עדת המערבים. הרב היה מעורב מאוד בחיי קהילתו עזר לזולת במעשה חסד רבים, ובמיוחד התמסר לכל ענייני החברה קדישא. במשך שנים רבות לימד בישיבת 'פורת יוסף' בעיר העתיקה וכן הצליח להשכין שלום בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו. ענותו. נפטר בליל שבת קודש, ל' סיוון ה'תש"ך (1960). חי כ-68 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים. על שמו נקרא רחוב בשכונת נחלאות בירושלים.

אביו: ר' דוד (שימש כראש ישיבה במרקש אשר קלטה תלמידים רבים שלא התגוררו באיזור ודאג למזונם ולמגוריהם). **אימו:** מרת סולטנה. **אשתו:** מרת סעדה. ילדיו: ר' דוד (רבה של נתניה), ר' אברהם (רבה של כפר סבא), ומרת אביגיל (נישאה לר' נסים דוד עזראן). **מרבתי:** ר' יוסף חיים הכהן (רב עדת המערבים בירושלים וראש ישיבת 'טובי ישבעו'). **מתלמידי:** מרן הרשל"צ הרה"ג עובדיה יוסף, ר' ציון לוי ובנו, ר' דוד. **מספריו:** **ידברי יוסף** - דרושים על התורה ומועדים ודרושים להספדים.

להלן סיפורים על רבינו המעובדים מתוך ספרו **'דברי יוסף'** ויש בהם כדי להעיד על הנהגות הצדיק: סיפרה הרבנית עזרן, בתו של רבינו זצ"ל: "כנכסתי לחנות תיקים ומזוודות של מר שוקרון בשוק מחנה יהודה בירושלים, וביקשתי לקנות תיק. אמר לי בעל החנות: "הרבנית, כל התיקים בחנות שלך, הכל של אבא שלך זכר צדיק לברכה".

לשאלתי, מה עניין אבי לחנות סיפר: "הייתה תקופה בה הייתי במצב כספי קשה מאוד. הפסדתי את כל כספי ואת הסחורה שבחנותי. הלכתי לאביר, וביקשתי שיסדר לי גט לאשתי. הוא שאל מה קרה, וסיפרתי לו על מצבי, ועל העובדה שאיני יכול לקיים את החובות שלי לפרנס ולזון את משפחתי. אמר לי ר' יוסף: "אלווה לך סכום כסף, בו תקנה סחורה ותפתח מחדש את החנות, ובורא עולם יהיה בעזרך!". הוא המשיך ושאל: "האם סכום חמש מאות לירות יסייע לך?". מדובר בסכום עצום באותם הימים. אמרתי לו: "סכום זה מצוין!".

הצדיק נתן לי את הכסף ואכן רכשתי סחורה ופתחתי מחדש את החנות. מאז ברוך ה', ראיתי הצלחה בעסק. לאחר זמן מה כאשר באתי להחזיר חלק מהחוב, סירב ר' יוסף לקבל ממני כשהוא מורה לי: "בכסף זה תקנה סחורה חדשה ותרחיב את החנות, לי תוכל להשיב את ההלוואה בזמן מאוחר יותר". וכך דחה אותי מספר פעמים. רק לאחר פטירתו, פרעתי ליורשים את ההלוואה הגדולה".

מעולם לא ניתן היה לתפוס את רבינו בטל. תמיד היה עוסק בתורה, בחסד או במצוות. זריזותו המופלאה - תמיד ראו אותו רץ בזריזות ובשמחה לקיים מצוות. לא נח לרגע. פעם הלך רבי יוסף לברית בקטמונים והיתה השעה מאוחרת. עצר רבי יוסף בעל אופניים שנסע לאותו כיוון. אמר לו: "תסיע אותי, אליה הנביא מחכה". האיש אמר שאי אפשר, זה לא חוקי להסיע על אופניים... אך רבי יוסף בשלו: "אליה הנביא ממתין". קיפל מצנפתו וגלימתו, עלה על האופניים מאחור והחלו לנסוע.

בהמשך הדרך צפר להם ג'יפ של משטרה צבאית, סימן להם לעצור. רבינו אמר לבעל האופניים: "אליה הנביא מחכה, סע, אל תשים לב". המשיכו לנסוע והג'יפ אחריהם, עד שעצר אותם ממש. רבי יוסף ירד, לבש את גלימתו ואת המצנפת, נעמד בפני השוטרים ואמר: "מה רציתם?" הללו נדהמו לראותו, הם הכירו אותו. זה אמר: "הרב חיתן אותי". השני אמר: "כבודו מל אותי". והשלישי אמר: "הרב קבר את קרובי... מיד שאלו אותו: "לאיפה כבוד הרב רוצה להגיע?". אמר להם: "צריכים להזדרז, אליה הנביא ממתין לנו". מיד ביקשו ממנו שיעלה לג'יפ והסיעו אותו לברית.

מסירות נפשו של רבינו שלא להלין את המת הייתה טבועה בדמו. פעם בערב יום הכיפורים קבר נפטר סמוך ממש להדלקת נרות. משם הלך ישר לבית הכנסת לכל נדרי' ולא אכל סעודה מפסקת. ואמר שזה היה לו יום הכיפורים הכי קל מבחינת הצום!

את דמותו המיוחדת תיאר הסופר עוזיאל חזן: "את טקס החופה עורך הרב יוסף שלוש... איש נערץ הנושא את דגל הסובלנות בכל מקום בו מאכלת הקנאות. מתעטף בצניעות במקום בו הגאווה נושאת ראש. עוזר לזולת ואוהב אדם. לבוש בפשטות בקפתאן לבן מפוספס ובגלימה שחורה, רפוטה, ולראשו תרבוש לבד שחור. זקנו הלבן מתפצל בתוך חיקו וחיוך לבבי טבוע בפיו... כאשר מסיים הרב את הטקס הוא חולף בפשטות בין המוזמנים וזוכה ללחיצות יד ולהוקרה. הוא משפיל מבט נבוך... מתחמק מההזמנה לשבת בשולחן הכבוד, הולך ומצטופף בשולחן צדדי עם פשוטי העם".

הרב קלונימוס קלמן הלוי אפשטיין ה'מאור ושמש' זצ"ל: נולד בשנת ה'תקיא"א (1751) בניישטאדט שבפולין למשפחה בת עשר נפשות. בגיל חמש עברה משפחתו לקראקא עקב בעיות פרנסה. נודע כעילוי מגיל צעיר. בהיותו כבן 13 עבר לליז'נסק והפך להיות תלמיד מובהק של בעל ה"נעם אלימלך". בשנת ה'תקמ"ה (1785) חזר לקראקא והחל להפיץ את תורת החסידות. הוא נתקל בהתנגדות עזה. אב"ד קראקא (ר' יצחק הלוי לנדא) נידו בחרם את תורתו. לאחר שנים מועטות התפשטה תורת החסידות בגליציה ושמו של הצדיק יצא כמקובל. גאון בנגלה ובנסתר. נפטר ב-א' תמוז ה'תקפ"ג (1823). חי כ-72 שנים. ציונו בקראקא. בשל התנגדותו לא הוקם אוהל על ציונו.

אביו: ר' אהרן (בעל שושלת יוחסין עד דוד המלך ע"ה). **אמו:** מרת צילקא. **אשתו:** מרת מילכה ראדל (לבית גוטגולד). **רבותיו:** ר' אלימלך מליז'נסק (בעל ה'נעם אלימלך'), ר' יעקב יצחק (ה'חזזה מלובלין) ור' מנחם מנדל (מרימנוב). **ילדיו:** ר' אהרן, ר' יוסף ברוך (מניישטאט - 'יהודי הטוב'). **חתניו:** ר' דוד יצחק בלומברג (מפיטריקוב) ור' משה (מאפטא). **מספריו:** **ימאור ושמש** - ליקוטי תורותיו ותורות רבותיו על התורה והמועדים.

אביו, רבי אהרון, התקשה לפרנס את משפחתו ולכן עבר להתגורר בעיר קראקא. שם מצא את פרנסתו בדוחק ממלאכת אפיית בייגל. בשל העוני המחפיר לא הייתה להוריו אפשרות לשכור לו מלמד ורֶבֶנּוּ קלונימוס קלמן, נאלץ לסייע להוריו. **בהיותו רך בשנים היה יוצא למכירת כעכים.** באחד הימים כאשר היה מוכר את כעכיו בחצר בית מדרשו של הב"ח ניתך ארצה גשם שוטף והוא נכנס פנימה על מנת למצוא מחסה מהגשם. **בהיכנסו שמע קולות תורה בוקעים מבית המדרש, והוא הוקסם מהקולות ומהתלהבות הלומדים.** מאותו היום נהג להשכים קום, ומייד לאחר שסיים את מכירת הכעכים הצטרף ללומדים בבית המדרש וניסה בכוחות עצמו להבין את לימודם.

באחד הימים הבחין בו אחד משועי העיר ר' מרדכי גוטגולד כאשר הוא עומד על הספסל בעת שיעור בישיבה ומקשיב בדריכות לדברי הרב. ר' מרדכי שאל אותו למעשיו, והוא ענה כי **אין באפשרות הוריו לשלם שכר לימוד ומעולם לא למד בחדר. אך חשקה נפשו בתורה והוא חזר באוזני העשיר מילה במילה על דרשת הרב.** רבינו היה אז כבן שש שנים בלבד ור' מרדכי נדהם מאהבת התורה שלו ומזיכרונו הנפלא. הוא החליט מיד כי הוא מעוניין בו כחתן לביתו וניגש לאביו, ר' אהרון והציע לו להתקשר עימו בקשרי שידוכין, והוא מתחייב לשלם עבור מלמדים טובים עבור בנו, להלבישו בבגדים טובים ואף התחייב על נדוניה נדיבה. האב שמח על ההצעה וקיבלה, ומאז עלה רֶבֶנּוּ והתעלה בתורה בכח שקידתו העצומה וזכרונו המופלא - **וכבר בגיל י"ב שנים התפרסם כעילוי ונבאו לו גדולות.**

כאשר הגיע לגיל מצוות נישא למילכה ראדל. רֶבֶנּוּ המשיך בלימודיו לאחר החתונה כשהוא סמוך על שולחן חותנו. לאחר תקופה הגיע לקראקא רבי אלימלך מליז'נסק צוק"ל. בהגיע שמעו לאוזניו של רֶבֶנּוּ, פנה הלה לבית מדרשו ועמד וצפה בהתפעלות גדולה בפניו המאירות של ה"נעם אלימלך" בעת תפילתו. נפשו נקשרה בנפשו והוא החליט לשים פעמיו לליז'נסק להסתופף בהיכל הקודש של הרבי. **הדבר לא היה פשוט שכן חותנו התנגד לתנועת החסידות ולא הסכים בשום אופן שחתנו יתקרב לדרכה.** למרות הקשיים, בעידודה של אשתו הצדקת אשר משכנה את תכשיטיה לשם כך, יצא רֶבֶנּוּ לליז'נסק. רבי אלימלך הקדוש לא הסכים לקבלו כתלמיד בשל גילו הצעיר, אך רֶבֶנּוּ התעקש והציע עצמו כמשרת.

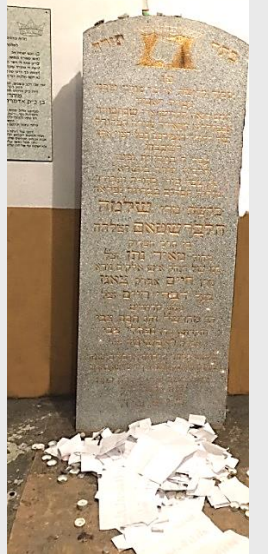
מסופר, כי באחד הלילות הכין רֶבֶנּוּ כוס תה לרבו ומשיגש להגישה לו ראה איש זקן מיסב עם רבו. הוא נמלא פחד ונרתע לאחוריו, וכך נשפכה כוס התה מידי. רבי אלימלך שאל אותו: "מדוע לא הביא את כוס התה?" וכאשר ענה, כי נבהל מפני הזקן, שהיה עם הרב אמר לו רבו: **"אוי לבן שאינו יכול להסתכל בפני אביו, שהרי היה זה אברהם אבינו עליו השלום"**. כאשר נוכח רבי אלימלך בעיניו המיטיבות ראות של רֶבֶנּוּ צירף אותו לחבורת תלמידיו הקרובים ביותר. שנים מספר ישב רֶבֶנּוּ בליז'נסק ושאב ממימיו הקדושים של ה"נעם אלימלך", שהיה רבו המובהק. **כאשר חזר לקראקא אסר עליו חותנו להיכנס לביתו!** לאחר ניסיונות של נכבדי העיר להשלים ביניהם בקושי הסכים רבי מרדכי לפגשו וכבר בפגישתם הראשונה שאל קושיה קשה ביותר בתוספות אשר אותה הציג רבי מרדכי לפני גדולי הלמדנים בעיר ולא הצליחו לתרצה. **ההתנגדות הופשרה, כאשר רבי מרדכי הופתע לשמוע מפי רֶבֶנּוּ הצעיר תירוץ נפלא לקושייתו.**

מסופר, כי בשבת אחת בשיבתו אצל רבי מנדל מרמינוב הכריז הרב, כי מי שאינו שומר הברית יעזוב את שולחנו. מיד עזבו כולם את השולחן בבהלה ורק רבינו נשאר במקומו והתבטא בענותותו: **"יהודי מבוגר אני, ואין בידי לרוץ ולברוח"**.

רבים נמשכו אחריו בראותם את עדינות נפשו. **מעולם לא פגע במתנגדיו והמשיך בעבודתו בהתלהבות ומסירות נפש.** שמעו יצא כמקובל גדול, מנהיג קדוש ובעל רוח הקודש. לפני פטירת רבו הקדוש הסמיך אותו רבי אלימלך מליז'נסק להנהיג את עדתו. אולם בהיותו שפל בעיניו, המשיך בענותותו לנסוע לצדיקים ואחרים ונשאר חסיד במלוא מובן המילה.

תפילתו של הצדיק הייתה בוקעת רקיעים בלהב אש, וכדי שלא יופרע היה מתפלל בחדר הצדדי שליד בית הכנסת הגדול בקראקא. יום אחד הופתע בתפילתו: **נשמה באה לבקש תיקון!** מאחר ולא הורגל בכגון אלו. אמר לה: **"איני יודע לתקן נשמות, לכי לגדולים ממני!"**. ואילו הנשמה טענה: **"לכאן נשלחתי. סימן מסרו לי: לכי אל האברך המתפלל בחדר שליד בית הכנסת בקראקא!"**. לשמע דברים אלו ענה: **"ראי, אלמד ח"י פרקי משניות עבורך, אולי יועילו לתיקונך"**. כי, כידוע, 'משנה' אותיות 'נשמה'. אמרה הנשמה: **"איני יודעת, אעלה ואספר. אם לא יספיקו, אחזור"**. יצאה, ולא שבה. רבינו נפעם מהעובדה, שהנשמה לא שבה אליו, וכשבא אצל רבו סיפר על המאורע לחבריו, גדולי התלמידים, תמהו: **"הלא סדרי לימודיך כה רבים, מהיכן מצאת פנאי ללמוד ח"י פרקים?!"**. תמה על תמיהתם: **"מה פירוש? נשמה אומללה מתחננת לתיקונה, ולא אעזור לה?"**. ענהו: **"ודאי! אך כלום אינך יודע, שבכוחה של משנה אחת לתקן נשמה?!"**

האדמו"ר רבי שלמה הלברשטאם הראשון זצ"ל - נולד בפולין בשנת ה'תר"ז (1847). מילדותו למד בשקידה ובהתמדה, ניכר בבקיאות ובחריפות וביראת שמים גדולה, נודע כבעל זכרון מופלא, גאון בנגלה ובנסתר ואוהב ישראל. בשנת ה'תרט"ו (1855) התייתם מאביו, ועבר לגור אצל סבו מצאנז שלימדו בתורת הקבלה. בשנת ה'תרכ"ה (1865) נתמנה כרב בעיירה ביקאובסק, וכיהן בה כעשר שנים. בשנת ה'תר"מ (1880) נתמנה לאב"ד אשפיצין. בשנת ה'תרמ"ב (1882) החל לכהן כראש אב"ד בווישניצא ולאחר פטירת סבו החל לכהן כאדמו"ר. בשנת תרנ"ב (1892) נתמנה כרב לקהילת באבוב שבגליציה, שם כיהן עד פטירתו. מקים חסידות באבוב. ייסד את ישיבת באבוב (בהנהגת בנו הפכה לרשת ישיבות המונה כ-40 ישיבות ברחבי הגליציה). **התפרסם כאחד מגדולי הדור ואלפים נהרו אליו ונושעו. בעל חסד מופלא.** סעד חולים רבים ודאג לכל צרכיהם. טיפל אף בחולים שהייתה סכנה ממשית להתקרב אליהם מחמת החשש להתדבקות. מפורסם לגאון וקדוש, והעמיד תלמידים לאלפים. **בעל רוח-הקודש. ענוותן.**

בשנת ה'תרס"ה (1905) נסע לעיירת נופש באדנויהיים עקב מצב בריאותו ושם יצאה נשמתו. כשנפטר לא ידעו מקורביו אם לטלטל את ארונו עד עיר מגוריו באבוב או שיקברוהו באותה עיירה. אחד מהם נטל את חומשו ומצאו מקופל בהפטרת פר' ויחי שכתוב "וישכב דוד עם אבותיו ויקבר בעיר דוד והימים אשר מלך דוד על ישראל ארבעים שנה", והיה **לפלא בעיניהם כי הרה"ק ישב על כסא הרבנות מביקאובסק עד באבוב ארבעים שנה!** והבינו שיש לקוברו בבאבוב. נפטר ב-א' תמוז ה'תרס"ה (1905). חי כ-58 שנים. ציונו בבאבוב שבפולין.

אביו: ר' מאיר נתן. **אמו:** הרבנית ביילא. **סבא:** ר' חיים מצאנז (מצד אביו), ר' אליעזר מדז'יקוב (מצד אמו). **נשותיו:** הרבנית רבקה חנה (זיווג ראשון, נישא בשנת ה'תרכ"א [1861]- בתו של ר' יהושע רזנפלד מקמינקא), הרבנית רכיל בריינדל (זיווג שני- בתו של ר' מנשה טייטלבוים). **ילדיו:** (מאשתו הראשונה) אדמו"ר ר' בן ציון (השני- 'קדושת ציון'), בתו הרבנית חיה שיינדל (בעלה ר' חיים יעקב טייטלבוים מלימנוב- בן ר' משה יוסף מאוהלה). **מרבתינו:** סבו, ר' חיים מצאנז. ר' משה האלברשטאם (אב"ד בארדיוב). **מספריו:** **יעטרת שלמה** (מעט מדברי תורתו אשר שרדו את השריפה הגדולה בווישניצא)

החסיד ר' יוסף פעריל ע"ה מעיר מאקאו שבגליציה, היה מחסידי רבינו וקיבל רשיון מיוחד מהממשלה, שרק לו תינתן הזכות למכור סיגרים לכל הסוחרים במדינה. ויגדל האיש הלוחך וגדול בעשירות מופלגה עד שנהיה גביר אדיר, והיה ממונו שמור לו לטובתו, אחר שנהג לחלק סכומים עצומים לצדקה, ולעניי ארץ ישראל.

פעם הגיע ר' יוסף פעריל לבאבוב ביום ראשון, ונכנס לחדרו של הצדיק והתפרץ בכיה גדולה וסיפר בדמעות שלישי, שגוי רשע מעליל עליו, שנהג מסחרו שלא על פי חוק, **ותבעו בבית משפט וגם שכר עדי שקר, שיעידו כנגדו, וקבעו את המשפט ליום ד' הקרוב,** ועתה הוא בסכנה גדולה, שלא יכניסו אותו לבית האסורים, ויחרימו את הרשיון שלו, וכל פרנסתו תלך לטמיון, **וכל אותם משפחות ת"ח שהחזיק יישארו ללא תמיכה, ואף חילול גדול יצא מזה, כשיתפרסם המעשה.**

באותה תקופה נהג רבינו לנסוע כל יום לטייל לשאוף אוויר צח עקב חולשתו, ונסע עימו בנו מרן ר' בן ציון. קודם שנסעו, ביקש שוב ר' יוסף מבן הצדיק שיעלה זכרונו לטובה לפני אביו הק', שיפעל בעבורו ישועה מן השמיים שיצא ממצוקתו. באמצע נסיעתם אמר בן הצדיק לאביו: "דבריו של ר' יוסף מדכאים את רוחי, איך מעז גוי רשע לשלול את פרנסתו ולהושיבו בבית הסוהר?". ואביו ענה לו: "הלא בזמן האחרון התרבו גויים רשעים בכל העיירות, שרוצים לחטוף פרנסות ישראל, **דע לך, שע"י פרק תהילים ניתן לבטל את הגוי הזה!**"

כאשר שמע מרן מהרב"צ את דברי אביו, שעל ידי קאפיטל תהילים אפשר לבטל את הרשע, ולא דבר קשה הוא, הפציר באביו, שיפעל ישועה לר' יוסף, באמרו **שבנידון דידן זה ממש פיקוח נפש, כי הרבה משפחות מישראל מוחזקות על ידו, הן כאן, והן עניי ארץ ישראל.** רבינו שמע והחריש. כשהגיע לביתו, סגר בעדו הדלת, והתבודד זמן ארוך, שלא כדרכו שלא היה סוגר הדלת באמצע היום.

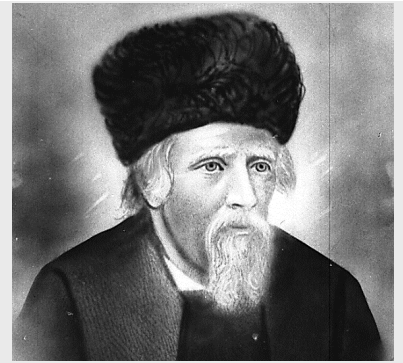
והנה למחרת היום, אחר הצהריים, ירד ר' יוסף מן הכרכרה, ובשמחה רבה סיפר לרבינו, שהוא נושע מצרתו. אותו גוי רשע הלך לשותת בבית מרזח יחד עם העדים ששכר ונשתכרו, והחל להתקוטט עם העדים **אודות השלל של היהודי איך יחלקו ביניהם,** והתחילו לריב, ותוך כדי מריבה הוציא הגוי הרשע סכין מכיסו ונעץ זאת בצווארו של אחד העדים, שנפל מיד חלל על הארץ, מיד הגיעו השוטרים ועשו חקירה ודרישה, **ואותו גוי מתוך שכרותו הודה על מעשה הרציחה, וסיפר, שהוא שכר אותם להעיד כנגד היהודי, ומיד אסרוהו בנוחשתיים, וכמובן כל עניין המשפט נתבטל.** (פרי הכרם)

בעת שרבינו היה במרחץ המרפא באדנויהיים, באה לאכסניה נערה בת 15 בשם שיינדל, שנשמטה ויצאה בלאט מהמוסד לחולים אנושים שהיה סמוך לשם, הנערה רצתה להיכנס לרבנו, אך המשמשים, שחסו על בריאותו התשושה, דחו את משאלתה. הנערה ביקשה להזכירה לכל הפחות לפני רבינו, ולומר לו, שהיא נכדתו של ר' יעקב שטיינהארט מפראנקפורט ממקורבי חסידי צאנז, וכשמע זאת רבינו, ציווה להכניסה.

כשנכנסה לחדר בלויית אנשי הבית, והתייפחה בכיה גדולה ומרה, וסיפרה, שהיא חלתה בשחפת חזקה ל"ע, והכניסוה למוסד כאן לרעות עד שתסתאב ותיקרב ותצא נפשה, מה חטאתה ומה פשעה שנפל בגורלה לשבוק חיים בטל ימיה!... כה שאגה מנהמת ליבה, כשדמעות מאין הפוגות זורמות מעיניה, עד שכל הנוכחים בכו עמה. קרא לה רבינו פתאום ואמר: "אל תבכי ואל תדאגי, עוד תהיה אשה זקנה ותארכי ימים!"

כשמעה את ההבטחה המפורשת, נרגעה רוחה וחזרה להמוסד. למחרת הרגישה שינוי בגופה, ותספר הדבר לרופאים, ובדקה ובתמהון קבעו שנתרפאה כליל ממיחושיה, ותוכל לשוב לביתה לשלום. **האשה ניצלה בחיים משתי מלחמות העולם, ונפטרה בארץ ישראל זקנה ושבעת ימים ונפטרה בת צ"ד שנה.**

הרב אברהם טברסקי המגיד מטריסק האדמו"ר הראשון מטריסק זצ"ל- נולד בשנת ה'תקס"ו (1805) בוהלין (אוקראינה). כבר משחר נעוריו ניכרו בו גיבוי קדושה וטהרה. בצעירותו נהג אביו לקחת אותו עמו למסעותיו, ומגיל צעיר היה רבינו עד ל'תיקון הנשמות' שהיה עורך אביו. כשבגר, התיישב הרב בטריסק (פלך וואהלין סמוך לגבול פולין) ושימש בה כמגיד מישרים. לאחר פטירת אביו (כ' אייר ה'תקצ"ז), החל לשמש כאדמו"ר וקבע את מקום משכנו בטריסק, והיה האדמו"ר הראשון מטריסק.

שמו נתפרסם ונתקדש על פני תבל כקדוש עליון וחכם הרזים, והיה לרב רבנו, ואלפים הסתופפו בצלו הטהור. ענוותן. גאון. בעל זיכרון מבהיל. זכר בע"פ את הש"ס וכל ארבעת חלקי שו"ע. רבים פנו אליו ונושעו. בעל רוח-הקודש. נפטר ב-ב' תמוז תרמ"ט (1889). חי כ-83 שנים. ציונו בטריסק. בנו (השלישי), ר' יעקב אריה לייב מילא את מקומו והוכתר כאדמו"ר השני בטריסק.

סבו: ר' מנחם נחום מצ'רנוביל (בעל ה'מאור עיניים'- תלמיד הבעש"ט והמגיד ממזריטש).
סבתו: מרת שרה. **אביו:** ר' מרדכי מצ'רנוביל. **אמו:** מרת פיגא (בתו של ר' דוד לייקיס, תלמיד הבעש"ט הק').
מתלמידיו: ר' יצחק יעקב מביאלה (בעל "דברי בינה"), ר' אברהם ישכר בער מראדומסק (בעל "חסד לאברהם"), ר' חיים שמואל מחאנטשין, ר' יחיאל מאלכסנדר, ר' יחיאל מאיר מגסטינין, רבי אלימלך מגרודז'יסק (בעל 'אמרי אלימלך').
אשתו: מרת ריקל שפירא (בת ר' יעקב אריה לייב שפירא מקאוולא).
בניו: ר' מנחם נחום (האדמו"ר מטריסק-בריסק), ר' מרדכי (האדמו"ר מקאזמיר), ר' יעקב אריה לייב (האדמו"ר השני מטריסק).

בנותיו: מרת שיינא רייזא (נישאה לר' אפרים מרגליות בזיווג ראשון שלו), מרת מינטשע (נישאה לר' שמואל השיל מז'ניקוב), מרת מלכה (נישאה לר' אפרים מרגליות בזיווג שני שלו), מרת גיטל לאה (נישאה לר' מרדכי טברסקי האדמו"ר מקוריסטשוב), מרת צפורה (נישאה לר' ישראל טברסקי האדמו"ר מסקווירא), מרת פייגא (נישאה לר' דוד טברסקי האדמו"ר ממקורוב).

מספריו: מגן אברהם (בעל ה'שפת אמת' אמר על ספר זה, שכל אברך צריך למשכן את הטלית ותפילין שלו בכדי לקנותו)

כאשר התחיל רבינו לנוסע ולהסתובב בעולם, בא פעם לעיר דובנע, והעיר דובנע היתה עיר שכולה מתנגדים, אך כאשר שמעו, שבא רבי אצלם, נתקבצו כמה אנשים לראותו, ובתוך הבאים היה אברך מתנגד גדול, ואמר להם: "עמדו והביטו ותראו, שאני אנסנו, אם הוא רבי ואם יודע איזה דבר". הלך המתנגד ועשה עצמו, כאילו הוא חוגר על רגל וכתב קוויטל (פתקא), ובא לפני המגיד בבקשתו, שיהיה לו רפואה שלימה ברגלו. והמגיד כאשר קיבל הפתקא בידו הקדושה והביט בפניו, **תיכף הכיר בו, שעשה עצמו כחוגר, ובא לנסות אותו בדבר שקר.**

השיב לו רבנו בפי קודשו בזה הלשון: "הנה כתיב במשנה, כל מי שאינו אילם ולא חוגר וכו' ועושה עצמו כאחד מהם - **אינו נפטר מהעולם, עד שנעשה כאחד מהם**", ומיד בסיום דברו נעשה הלה תיכף חוגר, **ועד יום מותו היה חוגר על רגלו.** ומהמעשה הזה נתפרסם שמו הקדוש בעיר דובנע ובכל הסביבות, ונתרבו אז דרך החסידים, וגברו על המתנגדים.

פעם בא איש אחד חשוק בנים ל"ע אל רבינו ולן שם באכסניה. שאלו בעל האכסניה למטרת בואו, סיפר לו האיש מרי שיחו: "היות שאני חשוק בנים, על כן ברצוני להיבנות בזכות תפילת הצדיק בזרע של קיימא". ניחם אותו בעל האכסניה ושח לו: "בדידי הוזה עובדא. לפני הרבה שנים, כשבא המגיד הק' מטריסק לעירנו, הייתי עוד צעיר לימים, והייתי קשור לכ"ק מרן רבי שלום מבעלז זיע"א ומנהגי היה לילך בכל שבת אל שולחן המגיד הק' ושבעתי עונג ונחת מדרכו בקודש. רגיל הייתי, שבכל פעם שנסעתי לבעלזא, לקחתי ברכת הפרידה מהמגיד. אני הייתי ג"כ חשוק בנים ל"ע, תמיד הפצתי בכ"ק מרן מבעלזא שיתפלל בעדי, שאפקד בבנים. **פעם, בעת שהפצתי מאד ברבינו כ"ק מרן זי"ע, הביט בי ונאנח, הבנתי, שאנחתו משמעה, שאין לי שום תקווה ח"ו, לקחתי ברכת הפרידה וחזרתי בצער לביתי.**"

"ביום שבת-קודש", המשיך בעל האכסניה לספר, "הלכתי אל שולחן המגיד הקדוש והעמדתי יין על השולחן. כשהושטתי לו את ידי בברכת לחיים, אמר לי: **'תתברך בבנים טובים, השי"ת יעזור לך, שתיפקד בזו השנה בבן זרע של קיימא'**. עמדתי משתומם, הרהבתי עוז בנפשי ושחתי לפניו את כל העניין, שהיה לי עם מרן מבעלזא, ענה רבינו ואמר: "אבל אני מברך אותך ומבטיחך, שיהיה לך בזו השנה בן זכר בעזרת השי"ת".

לשבת השניה נסעתי לבעלזא, תמה כ"ק מרן: 'הלא רק לפני כשבוע ימים היה אצלי, ומדוע כבר באת אליי שוב?'. שחתי לפניו את דברי המגיד ודבר ברכתו שבירכני. שאל אותי כ"ק מרן זי"ע: 'אמור לי, מי הוא המגיד הזה?'. אמרתי לו: 'שמו הק' וכי הוא בן הצדיק הרה"ק רבי מרדכי מצ'רנוביל'. אמר לי: 'איני מכיר אותו ואיני רואה אותו כרבי'.

"חזרתי לביתי ושחתי לפני המגיד הק' את כל דברי כ"ק מרן מבעלזא. ענה המגיד ואמר: **'אמור לו בשמי, כיצד יוכל להגיד שאיני רבי, והלא ראיתי אותו בראש השנה בהיכל עליון, כשהוא לבוש בלבושו של ירמיה הנביא, וגם הוא ראה אותי, מיד נסעתי לבעלזא ומסרתי את דברי המגיד. כ"ק מרן ר' שלום רוקח מבעלזא התפעל מאד והרים קולו: "אמת, אמת, אם הוא ראה אותי בלבוש זה, הוא בוודאי רבי וברכתו ותפילתו יעשו פרי, ויהיה לך בעזרת השם זרע של קיימא"**, ואמנם באותה שנה נפקדתי בבן זכר. בעל האכסניה הצביע על בנו, שעמד על ידו ואמר: "זהו בני, שולד לי ע"י תפילת המגיד וברכתו, בטוח אני, שגם אתה תיוושע על ידו", וכך הוזה שתפילת רבינו הק' עבור האיש הזה עשתה פרי ונפקד אף הוא בזרע של קיימא.

האדמו"ר הרב מנחם מנדל שניאורסון זצ"ל הידוע כהרבי מליובאוויטש: נולד בי"א ניסן ה'תרס"ב (1902) כבן בכור בעיר מיקולאייב, אוקראינה. בגיל שבע עבר עם משפחתו ליקטינוסלב בה שימש אביו כרב. את רוב זמנו העביר בלימוד תורה, קבלה וחסידות. בשנת ה'תשי"א (1951) נפטר חמיו ורבינו החל לשמש כאדמו"ר השביעי בשושלת אדמו"רי חב"ד, עמד בראש חסידות חב"ד משנת תש"א (1951) ועד לפטירתו בשנת תשנ"ד (1994). הוכתר רק לאחר שנה מפטירת חמיו שעמד בראש חסידות חב"ד. עסק גם בקבלה מנקודת המבט החסידית. בנוסף לעובדת היותו חתנו של האדמו"ר השישי של חב"ד, הוא גם דור חמישי, בן אחרי בן, לרבי מנחם מנדל שניאורסון (ה'צמח צדק'), שהוא השלישי בשושלת רבני חב"ד, והוא הרבי השביעי בשושלת הרבנים שבראש חסידות חב"ד. השאיר אחריו מורשת של אהבת ישראל והפצת יהדות מתוך מסירות נפש, שממשיכה לתת פירות גם היום. אחת מגולות הכותרת הוא **מפעל השליחות של תנועת חב"ד**, שמונה **למעלה מ-3,000 שליחים בכל רחבי העולם**. רבים פנו אליו ונושעו. **בעל רוח-הקודש**. **מלומד בניסים**. נפטר בג' בתמוז תשנ"ד (1994), למעלה משנתיים לאחר שלקה באירוע מוחי (כ"ז באדר א' תשנ"ב 1992), ולאחר שהיה שרוי בתרדמת במשך שלושה חודשים. חי כ-92 שנים. נטמן ליד חמיו בניו יורק, בבית הקברות היהודי 'מונטיפיורי' בקווינס.

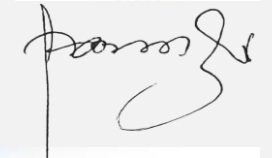
אביו: הגאון ר' לוי יצחק (הרב הראשי של העיר יקטרינוסלב בשנים תרס"ז-תרצ"ט [1907-1939])
אמו: מרת חנה (בתו של רבה של מיקולאייב, ר' מאיר שלמה ינובסקי). **אשתו:** מרת חיה מושקא (בת האדמו"ר ר' יוסף יצחק שניאורסון). **מרבתינו:** אביו, ר' לוי יצחק, ר' שניאור זלמן וילנקין. **מספריו:** יאוצר הרבי יועד הנחות בלשון הקודש • שיחות קודש • אגרות קודש • תשובות וביאורים • רשימת המנורה • שניים אוחזים בטלית" • יהגדה של פסח עם לקוטי טעמים ומנהגים • ליקוטי שיחות • עניינה של תורת החסידות • תורת מנחם-התוועדיות.

בימי ראשון הרב נהג לקבל אליו המוני מאמינים ושאינם מאמינים מכל קצוות העולם. הרב עמד על רגליו כל היום. לכולם הקשיב בסבלנות וקיבל את בקשותיהם ולסיום אף העניק שטר אחד או יותר של דולר הצדקה המפורסם שלו. הוא כאילו הרגיש את האנשים, ידע בדיוק. לפעמים, כשעמדו מולו נרגשים בלי יכולת לדבר, קיבלו ממנו תשובות לפי סדר השאלות שעמדו להציג לו. הוא ידע מה נפשם מבקשת, והכל בענוה, באהבה גדולה לכלל ישראל ומתוך אמון באדם. ההנחיות שנתן תמיד הסתברו כנכונות, העידוד שספך היה הבטחה לטוב שקוימה. הוא אהב כל אחד, ופעם, כשנשאל, כיצד הוא לא מתעייף, בגילו המבוגר, לעמוד על הרגליים במשך שעות ולפגוש את כל אלה שעברו לפניו, השיב בפשטות: **"כסופרים יהלומים לא מתעייפים, וכל יהודי הוא יהלום"**.

מספרת הגב' ג'ייקובס מברוקלין: "ב"ה, יש לי בלי עין-הרע משפחה מרובת ילדים. כשנולדה בתי השישית היא התפתחה כמו כל ילד. והייתה לנו ממנה הרבה נחת, אך כשהגיעה לגיל שבעה חודשים הבחנתי, שחדלה להתפתח. הדבר הדאיג מאוד אותי ואת בעלי והתחלנו לפנות למומחים ובעיקר לרופאים ניורולוגיים, אך כולם לא מצאו בילדה שום דבר מיוחד, שניתן לטפל כדי לחדש את ההתפתחות. נסענו עם הילדה גם לבתי-רפואה מחוץ לעיר בצפייה לקבל ממצאים ברורים, אך גם באלה לא קיבלנו שום אבחנה חד-משמעית באשר למצבה של בתי.

נעשיתי עצבנית ומתוחה. כנראה ראו עליי את המתח, כי באחד מבתי-הרפואה שהגענו אליהם הרופאים אמרו, שחבל להרוס חיי משפחה בגלל ילדה אחת, והציעו לנו להכניס אותה למוסד, ולבוא לבקר אותה אחת לכמה

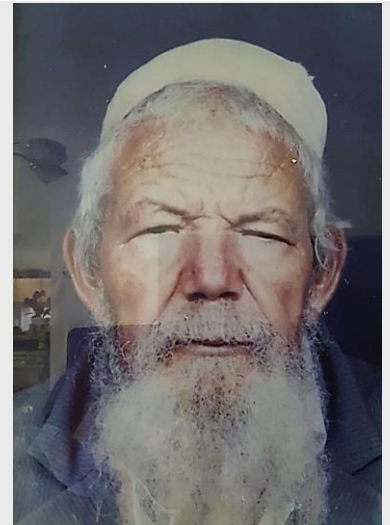
ימים או שבועות, מובן, שדחינו מיד את ההצעה, אך לא התייאשנו. ידידים ובהם גם רופאים אמרו לנו, שבניו-יורק קיימות מרפאות מיוחדות לטיפול בילדים כאלה תוך ניסיון לשקמם, וכיוון שהממשלה עוזרת במימון הטיפולים הללו, כדאי לנסות. פנינו לאחת המרפאות הללו, וכעבור מספר שבועות הסתיימו ההליכים הביורוקרטיים, ונקבע תאריך לקבלת הילדה.

בעלי הוא יהודי חסידי, ובמשך הזמן הלך לבקש את ברכתם של הרבה אדמו"רים וגדולי ישראל. בינתיים החלה בתי לקבל את הטיפול במרפאה בניו-יורק, וראינו אמנם שינוי מסוים בהתנהגותה אבל הבת עדיין הייתה רחוקה מלהיות ילדה רגילה, והרגשנו, שאנחנו מאבדים את הקשר עימה בכל יום שעובר. **באחד הביקורים אצל הילדה גיליתי אצלה מיחוש חדש, הקיים רק אצל ילדים אוטיסטיים**. הפעם הייתי ממש אובדת עצות.

הבחנתי, שאם הילדה אוטיסטית לא עלינו, אין למחלה תרופה דרך הטבע. ובכל-זאת, לא קיבלתי את הדין. צעקתי לבעלי, שחייבים להפוך עולמות ולראות מה נשאר עדיין לעשות, ובעלי אמר, שלא נותרה שום ברירה אחרת אלה ללכת לרבי מליובאוויטש ולבקש ממנו ברכה. **דבר שנמנע מלעשותו עד היום, כי היינו משויכים לחסידות אחרת**. התברר שהרב לא מקבל אנשים ליחידות כבר שנים, והדבר היחיד, שניתן לעשות הוא לעמוד בתור לחלוקת הדולרים ולקבל את ברכתו. כבר ביום ראשון הקרוב בעלי הלך ל-770 ונעמד בתור לחלוקת הדולרים. הדבר היה לפני החגים והיו המון אורחים. אח"כ בעלי סיפר שמראה התור הארוך דכךך אותו.

הוא הבחין, שכל אחד שמגיע לרבי נמצא לידיו בערך שנייה אחת, מקבל דולר ועוזב. מובן שהדבר לא עודד את רוחו, אך בעלי החליט ששווה לשמוע מהרבי אפילו את הברכה, שהרבי נותן לכל אחד. כעבור שעות של עמידה בתור בעלי מצא את עצמו עומד ליד הרבי, והנה הרבי שואל אותו: **"האם מישהו חולה?"**. בעלי שהשתומם מרוח הקודש וענה: **"ילדה שלי"**. הרבי נתן לבעלי שני דולרים ואמר לו: **"תן לה דולר אחד ביד אחת ודולר ביד השנייה, שתשים בצדקה, ותהיה לה רפואה שלמה"**. בעלי עשה מיד כהוראת הרבי, ולא ייאמן! תוך שבוע הילדה החלימה וחזרה להיות כאחד הילדים. כיום היא לומדת ב'בית-יעקב' וב"ה מדברת ומשתוללת כמו כל ילדה בגילה.

הרב המקובל הנסתר מכלוף כלפה זצ"ל- נולד בשנת ה'תרע"ו (1916) בעיר לואד הסוף שבאלג'יר. משחר ילדותו דבקה נפשו בתורה הקדושה ומאוחר יותר בזוהר הקדוש. התרחק מהרבנות ואהב את המלאכה ביחידות ובצנעה רבה. עלה ארצה בשנת ה'תש"י (1950) והתיישב במושב תלמים, הרחק מכל קרוביו. מאחר ולא הכירוהו התייחסו אליו כאל אדם פשוט. בשנותיו הראשונות היה רועה צאן. כששקע בלימודו, רעו הצאן בשדות זרים. מיד עמד ומכרן והתמסר כולו ללימוד תורה.

בשנת ה'תשמ"מ (1980) התאלמן ובשנותיו האחרונות התגורר עם בנו. מצבו הכלכלי מאז ומתמיד היה דחוק והתפרנס מקצבת זקנה. השכים קום בכל לילה בשעה 01:00 לסדר לימודו. סגפן עצום. קבלת תעניות היו אצלו תדיר, שנים רבות צם 40 יום רצופים בתקופת הימים הנוראים, מלבד ימי שובבי"ם וערב ר"ח ועוד עבור תיקונים נוספים. כל הנהגותיו היו לפי דעת רבינו האריז"ל. מאחר וסיגף עצמו סבל קשות במעיו.

כפי שמשתמע מכתביו הצנועים אליהו הנביא היה רגיל אצלו. מקובל. גאון בנסתר. בעל רוח-הקודש. כשנה לפני פטירתו בעקבות נס מבורא עולם שנעשה על ידו התפרסם הצדיק ואנשים ממקומות שונים, החלו להתדפק על דלתו לבקש מרפא, עצה ותפילה. רבינו עזר וסירב בכל תוקף לכל תמורה שהיא, אף כי מצבו הכלכלי היה דחוק מאוד. אנשים סיפרו שנושעו בזכות תפילותיו ועצותיו וכי הצדיק לא מחשיב עצמו ומתרעם שפונים אליו, אך אינו יכול להשיב פני השרויים בצרות ריקם. מעשים רבים נודעו רק לאחר פטירתו, כי אסר את הפרסום בחייו. נפטר בתאונת דרכים בד' בתמוז ה'תשמ"ח (1988). חי כ-72 שנים. ציונו בנתיבות.

אביו: ר' מבורך. **אמו:** מרת ורדה. **מרבותיו:** ר' שלמה נחמיאס ור' שלום כלפה (דודו). **ילדיו:** ר' יואל, ר' אבנר, מרת יהודית אסנת, מרת דינה צביה. **מספריו:** **יפרד"ס להרמ"ך.**

אישה שחלתה במחלה סופנית ל"ע הייתה בקשר טלפוני עם רבינו, ממנו קיבלה הרבה עידוד וסיוע נפשי עד יום פטירתה. באחד מן הימים כשהתקשרה שאל אותה הצדיק: "מה שלום בעלך שיחיה?". היא הרגישה שמשוה קרה לבעלה ושאלה בבהלה: "מדוע הרב שואלי וכי קרה משהו לבעלי?". השיב לה הרב כשהוא מרגיע אותה: "אין מקום לבהלה. בעלך קיבל מכה קטנה בראשו, הוא יעבור טיפול קצר וישוחרר מיד".

האישה התקשרה מיד לביה"ס, מקום עבודתו של בעלה ושאלה היכן הוא ואם אפשר לקרא לו לטלפון הם שלחו מישהו לקרא לו... ומהמסדרון נשמעו צעקות: "פלוני נפצע! פלוני נפצע! הזעיקו אמבולנס!". האישה מביתה הרגיעה את מזכירות ביה"ס (במקום עבודתו של בעלה), שלא ידעו איך לספר לה ולא הבינו את "צירוף המקרים", ואמרה להם: "אני יודעת... אני יודעת... זוהי רק מכה קטנה בראש. הוא יטופל וישוחרר מיד".

זוג הורים שבאו להתארח אצל קרוביהם במושב, הגיעו לרבינו בערב שבת עם בנם התינוק, כשהוא בוכה וצווח ואינם מצליחים להרגיעו. הזוג אמר לצדיק שהם חוששים שהילד נפגע מעין הרע וביקשוהו שיעשה לילד פדיון נפש. צחק רבינו ואמר: "הילד לא צריך שום פדיון אלא צריך שיטפלו לו בפצע שתחת בית שחיו". אמו שהייתה נתונה בלחץ נפשי רב אמרה, שזה לא יתכן, שהרי קילחה אותו בבוקר ולא הבחינה בדבר. אך כשהפשיט אבי התינוק את בנו גילה להפתעתו ולהפתעת אשתו, פצע מוגלתי בדיוק במקום שציין רבינו. הללו נדהמו מרוח-הקודש של רבינו.

מעשה באדם שהיה חשוך בנים למעלה מעשר שנים! הלה ביקש מרבינו שיתפלל עליו שיפקדהו ה' בבנים. ענה לו הצדיק: "דע לך, ישנו אדם צנוע וחסיד שפגעת בו במעשיך ושמך הוא... על כן מנע ה' ממך פרי בטן. גש אליו ובקש את מחילתו, אם ימחל לך בלב שלם, יש סיכוי שעוד השנה תחבוק בן".

בשמוע הלה את דברי רבינו ניגש במהירות לאותו החסיד התחנן וביקש את מחילתו על כל מה שעשה לו, מחל לו החסיד בלב שלם, ואשתו נפקדה עוד באותה שנה וילדה עוד שני בנים נוספים לאחר מכן. כששאל אותו אדם: "כיצד אוכל לגמול לך על זאת?" השיב רבינו: "לא אני עשיתי זאת, אלא מה' יצא הדבר. הבטח לי שלא תפרסם זאת לאיש בעודי בין החיים". ואכן הסיפור פורסם רק בשבעה ע"י אותו אדם שבדיו הווה עובדא.

כשנה לפני פטירתו, במוצש"ק הגיעה אליו משלחת של קרובי משפחה בבקשה להתפלל על בן משפחה ששכב על ערש דוו. רבינו לא רצה להשיב פניהם ריקם, עודד אותם וברך את החולה ובישר להם, שנראה לו שהבעיה מקומה בקיבה ותוך מספר ימים יבריא החולה, וכך היה. תוך שבוע, לתדהמת הרופאים, קם החולה ממיטת חוליו.

באחת החופות שנערכו במושב בעת עריכת הכתובה, התבקש אחד הנוכחים לשמש כעד, מיד התערב רבינו בטענה, שהעד אינו ראוי להעיד שכן קרוב משפחה הוא. הלה תמה על טענה זו שכן לא ידוע לו על קרבת משפחה כלשהי לאחד מבני הזוג, אך הצדיק התעקש ואף לגודל תדהמתו פירט את הקשר המשפחתי הפוסלו מלהיות עד עפ"י דין תורה. בני משפחה שהגיעו למקום אשרו מיד את דברי רבינו והעד נפסל.

הרב עזריאל הילדסהיימר זצ"ל - נולד בשנת ה'תק"פ (1820) בהלברשטאט בגרמניה. התייתם מאביו בגיל צעיר. מגיל 17 למד בישיבתו של ר' יעקב עטלינגר והיה לתלמידו המובהק. משם עבר לברלין ולמד בבית המדרש.

בשנת ה'ת"ר"ו (1845) התמנה כרבה הלברשטאט. שם לימד ש"ס ופוסקים ורבים מקהילות אחרות באו ללמוד מפיו. בשנת ה'תרי"א (1851) בהיותו בן 31 שנים התמנה כרבה של אייזנשטט (אוסטריה). בבואו הקים בת-מדרש להכשרת רבנים אליה פנו ממקומות רחוקים וברבות הימים הייתה היא לשנייה במספר תלמידיה בהונגריה.

בשנת ה'תרכ"ט (1868) עבר לכהן כרבה של קהילת 'עדת ישראל' בברלין. בכהונה זו החזיק שלוש שנה, עד יום פטירתו. בשנת ה'תרל"ד (1873) הקים את בית המדרש לרבנים, ועמד בראשו. הקים מוסדות חסד רבים. בנה בירושלים 73 בתים למחוסרי בית.

נסע והתרים עבור קהילות יהודיות רבות ודאג לשיפור תנאי חייהן בנייהן נודעו הקהילות של יהדות אתיופיה ופרס. ניהל, כל ימי חייו, מלחמה תקיפה בתנועת הרפורמים. ענותן.

איש אמת. דאגת הזולת הייתה בראש מעייניו. על שמו נקראו המושב עזריאל ורחובות בירושלים ותל אביב-יפו. נפטר ב-ד' בתמוז ה'תרנ"ט (1899) בברלין. חי כ-79 שנים.

אשתו: מרת הנרייטה הירש. **מרבתינו:** ר' יעקב עטלינגר (רבה של אלטונא, בעל 'ערוך לנר'), ר' יצחק ברנייס (ממנו למד להיות דרשן). **מספריו:** ישו"ת ר' עזריאל הילדסהיימר • חידושים על הש"ס (בנוסף הותיר כתבים רבים אשר לא הגיעו לדפוס).

הרב ניצל את הזמן בצורה מדהימה. כאשר התעורר ר' עזריאל משנתו הקצרה, אף באמצע הלילה, קם מיד ממיטתו והתחיל בלימודיו. לא פעם קרה בשעה מאוחרת, במוצאי שבת, כשבני משפחתו עדיין ישבו ושווחו, שהוא נכנס לחדר כשנר בידו, ולמרות שנאמר לו, כי חטף רק תנומה קלה - **ישב אל שולחן הכתיבה ולמד ועבד במשך כל הלילה.**

פעם שמע ר' עזריאל שיחה בין שני אנשים. אמר האחד לחברו, שיש לו זמן רב מדי, ואינו יודע כיצד להעבירו. פנה אליו ר' עזריאל: **"יש לך זמן מיותר, אולי תמכור לי אותו?!"**

פעם ביקר בשוויץ לצורך גיוס תומכים לבית-המדרש לרבנים, ושהה בעיר באזל. באחד הערבים היה בביתו של ר' שמואל שטראוס (בכספו נבנה בית-הרפואה 'שערי צדק') עד סמוך לחצות. למחרת היום סיפר בעל הדירה, בביתו התארח ר' עזריאל, כי באותו לילה הלך הרב לישון בחצות. זמן קצר לאחר השעה אחת בלילה, שמע הוא את הצדיק מהלך בחדרו הלך וחזור. בחושבו, שהרב אינו חש בטוב, נכנס לחדר ושאלו לשלמו. **השיב ר' עזריאל בחיך, כי הוא ישן שעה אחת בלבד.**

צעיר יהודי מהעיר באזל בשוויץ, בא ללמוד בברלין. חדרו היה ממוקם מול חדרו של ר' עזריאל. הוא גמר אומר, כי כל זמן שיידלק אור בחדרו של ר' עזריאל, אף הוא יישאר ער. **אחר כמה לילות לא היה יכול להחזיק מעמד. קם ושכר לו חדר במקום אחר.**

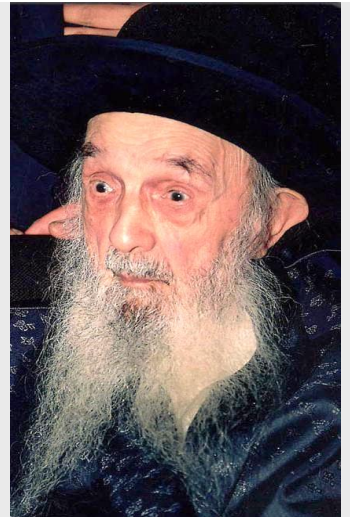
רבי עזריאל כה ברח מן הכבוד, עד כי נהג לנסוע ברכבת במחלקה הרביעית הפשוטה ביותר, שבה היו ספסלי עץ בלתי מרופדים. בני משפחתו עמדו על כך שאין זה יאה לו לנסוע במחלקה זו. לפיכך נהג, בנוסעו ברכבת מברלין להלברשטאט, לצורך ביקור בני משפחתו, לנסוע במחלקה השנייה המכובדת. אבל, למעשה קנה כרטיס במחלקה זו רק מברלין לפוטסדם, תחנה הסמוכה לברלין, מתחילת הדרך ועד תחנה זו ישב במחלקה הרביעית.

בנסיעותיו בעבור ישיבתו באייזנשטאט, נסע לעתים קרובות בשעה מאוחרת בלילה למרחקים, בעגלה פתוחה, הפשוטה ביותר. **כך נהג אף בעת סופה וגשם, ולא פעם נרטב ונאלץ להחליף בגדיו.** גם לעת זקנותו, כשנסע בעבור בית-המדרש לרבנים, ישב באומניבוס בקומה העליונה, למרות היותה פרוצה לרוח, וברכבת במחלקה הרביעית.

על מידת האמת של הרב ועל קיום הפסוק: **"מוצא שפתיו תשמר (דברים נג, כד)"** יעיד הסיפור המופלא הבא: פעם נאלץ ר' עזריאל לסור בשבת בברלין אל אחד מראשי השלטון, בעניין פיקוח נפש דחוף ביותר לקהילות היהודים במדינה, שלא ניתן היה לדחותו למחרת היום. במהלך השיחה הושיט המארח הגוי קופסת סיגריות, והציע לאורחו שייטול מתוכה סיגריה אחת לעישון.

היות ודובר ביום שבת ור' עזריאל לא רצה חלילה לפגוע באותו אחד מראשי השלטון לפיכך ביקש את סליחתו, באומרו **'אינני מעשן'**. המארח גילה הבנה לכך, והם חזרו ועסקו בעניין שלשמו בא ר' עזריאל. הפגישה הסתיימה ב"ה לשביעות רצונו המוחלטת של ר' עזריאל. ואף שכל הימים, עד אותה פגישה, נהג ר' עזריאל לעשן בתדירות גבוהה (היה זה בטרם הוברר, כי העישון אינו בריא), מאז ואילך קיים מוצא שפתיו, ויותר עד סוף ימיו לא באה סיגריה לפיו.

למרות עומס עבודתו הרב, לא ביטל ר' עזריאל אף שיעור, אפילו אם נסע במשך כל הלילה הקודם בעבור צרכי ציבור. פעם אחת בלבד לא קיים את שיעוריו במשך יומיים, משום שהיה טרוד במגבית בשביל שתי יתומות, שנותרו בחוסר כל לאחר פטירת אביהן. **כשהיה עליו לנסוע, עשה מראש חשבון מדוקדק של שעות הלימוד שמהן יעדר, והשלימן קודם נסיעתו.**

הרב הצדיק חיים משה מנדל זצ"ל- נולד בשנת ה'תרס"ה (1905) בעיר ביסטריץ שברומניה. בילדותו היה חוק מדינה המחייב כל ילד יהודי ללמוד לימודי חול בבית-ספר של גוים. אולם הוא התחמק לביה"כ ולמד שם לבד. במלחמת העולם הראשונה, כאשר משפחתו ברחו על נפשם, לקח עמו רבינו והוא בן תשע שנים, רק ספרים במקום לקחת אוכל וביגוד. כשדודו תמה לפשר מעשיהו, הסביר הילד: "אני אינני צריך מזון אני צריך מזון רוחני!".

בגיל שבע עשרה ידע בעל פה ש"ס עם פירוש רש"י ותוספות, וזאת נלמד מסיפור שבערוב ימיו, כשביקש רבינו לעודד את נכדו ללמוד בהתמדה, אמר לו: "דע לך, לפני גיל עשרים כבר נבחנתי על הש"ס כולו "גמרא רש"י ותוספות". לאחר שמילא כריסו כדקיאות בש"ס ופוסקים, שקד על לימודי כתבי האריז"ל. ישב כדין בעיר טמשוור.

בעל יסורים. במשך שנתיים רותק למיטת בית הרפואה ללא יכולת לנוע. נותר משותק ברגליו עד סוף ימיו עקב כדור שנורה ברגלו. יותר מאוחר גברו בעיות בלבו ובעוד אברים שגופו למרות כל יסוריו מידת הביטחון לא סרה ממנו. ענוותן מופלא. מלומד בניסים. העיד על עצמו כי אליהו הנביא הגיע עליו מספר פעמים כדי להצילו. מלומד בניסים. בעל רוח-הקודש. שקדן עצום. כל שעות הלילה הוקדשו ללימוד רצוף בלתי פוסק של גפ"ת.

עלה ארצה בשנת ה'תש"ט (1948) והתגורר שנה בצפת. בביקור למירון, נכנס לציון רשב"י זמן רב, וביציאתו השליך את מקלות הברזל ששימשו לסיוע בהליכתו. בשנת ה'תשמ"ב (1982), בעת תפילתו בכותל-המערבי התגלה לפניו איש פלאי ואמר לו: "תתגלה ותתפרסם, ויהיה בידך הכוח לברך את ישראל ולפעול ישועות" ומאז רבים פנו אליו ונושעו.

כאשר כתב פתקא ל"באבא סאלי", הצדיק ראה את כתב היד, מיד אמר עליו: "בעליו של כתב היד הזה לא טעם טעם חטא מימיו! משה בן ליבא צדיק גמור, צדיק יסוד עולם!". כאשר הסטייפלר זצוק"ל הזדמן לבית-הכנסת בו רבינו שימש כסנדק, התבטא: "ניכר שכאן מתגורר תלמיד חכם מובהק". לימים היו יהודים שהסטייפלר שלח אותם אל רבנו, לקבל את ברכתו. על-שמו נבנה בית-כנסת ברח' ראב"ד וחותרו ר' ירחמיאל משמש בו כרב. ב-ד' תמוז ה'תשנ"ו (1996) התבקש לבית-עולמו לאחר שסבל גדול מדלקת ריאות. ציונו בבני-ברק. חי כ-91 שנים.

אביו: ר' מאיר יוסף. **מרבתינו:** ר' יחזקאל בנעט, ר' יהודה סגל ראזנר הי"ד (בעל ה'אמרי יהודה' מסעקה-יד- נתן לרבינו היתר הוראה). **חתנינו:** ר' ירחמיאל בירצויג, ר' דוד חיים שטרן (ייסד ישיבה גדולה ואגודת חסד. רבים ממתנים שעות ארוכות כדי לזכות בברכותיו אשר לא שבות ריקם)

על העובדה, שהרב היה בעל רוח-הקודש, יעידו הסיפורים המופלאים הבאים. העיד אחד מתלמידיו: "רבינו עודדני למסור שיעור גמרא כל בוקר. בתקופת מלחמת המפרץ, עברו לילות חרדה על יושבי גוש דן, וחלק ממשותפי השיעור נעדרו. הייתי מגיע בקביעות להתפלל מנחה בבית מדרשו של רבינו, ובכל יום היה אומר לי כבדרך אגב את מניין המשתתפים, שהופיעו היום בשיעור שלי! פעם אחת לא בא איש משומעי השיעור, לא היה לי למי למסור... באותו יום כשראה אותי אמר לי: "היום לא היה איש בשיעור שלך." ("הראה לעניו")

בכוס של הבדלה ראה רבי משה עתידות. פעם באמצע הבדלה צעק רבי משה: "דם ואש ותמרות עשן" מספר פעמים, ובאותו שבוע התחילה מלחמת יום הכיפורים.

שנים מספר לפני השואה, ראה על מצחי אנשי עירו את האותיות הי"ד (ר"ת ה' ינקום דמו) שרמזו לו בזה שאלו עתידים למות על קידוש השם. הוסיף רבי משה להסביר: "מקצת בני אדם לא היה רושם זה על מצחם... וידעתי בבירור, מי יחיה ומי ימות בשואה הקרובה, כי אותם שלא היה חקוק על מצחם, הם ניצלו". הוא גם ראה, כמה יסבול בייסורי השואה, ואיך בסוף הוא יעלה לארץ הקודש.

אחד מראשי הכוללים בבני-ברק, ת"ח חשוב, נקלע למצוקה חריפה, בצר לו פנה אל מרן ר' יעקב ישראל קניבסקי זצוק"ל להתברך מפיו, ולתדהמתו ענה לו הסטייפלר בגערות רמות וצעק עליו שיעזבהו לנפשו וילך ממנו. שבור ורצוף עד דכדוכה של נפש יצא האיש מהבית והתלבט מה לעשות. לפתע נזכר כי לא הרחק מתגורר הרב מנדל, ומחשבה עלתה בדעתו אולי יוכל להיוושע אצלו, מיד פנה אל ביתו של רבינו. אך נכנס אל הקודש פנימה ובטרם הספיק לפצות פיו פנה אליו הרב מנדל ואמר: "מדוע אתה בא אליי? הרב קניבסקי כבר המתיק לך את הדינים..." והישועה לא איחרה לבוא.

על ענוותנותו המופלאה ניתן ללמוד מן הסיפורים הבאים: בחתונת נכדתו כובד בברכה תחת החופה. הגישו לו את המיקרופון כנהוג, כדי שכל הקהל ישמע את הברכה. להפתעת כל הנוכחים נטל את המיקרופון, הצמידו אל אוזנו בחזקה, וכך אמר את הברכה. רבים מן הנאספים לא יכלו להסתיר חיוך של מבוכה שהתפשט על פניהם. אורחים סברו לתומם, כי הקשיש אינו מתמצא במכשירי חשמל וטועה לחשוב, כי זו אוזניה, או כדומה. אפילו צאצאיו לא ידעו מה לחשוב. אחד מנכדיו הרהיב עוז וניגש אליו אחר החופה בתימהון: "סבא, האם אינך יודע כיצד לאחוז מיקרופון?". חייך הרב מנדל חיוך סלחני וענה: "בוודאי שאני יודע, אלא פחדתי מגאוה, רציתי שיצחקו עליי!".

בשנותיו האחרונות נחלש מאד, לא אחת הגיע למצב שלא היה מסוגל ללכת בכוחות עצמו, אף לשמחות משפחתיות. מקורביו נשאו את כסאו כשהוא יושב עליו, וראו איך שפתיו נעות. היטו אוזן ושמעו אותו מלחש: "אוי! סוחבים את הנבלה!".

הגאון המקובל הרב אליהו לופס זצ"ל - נולד בחאלב שבסוריה ב-1 טבת בשנת ה'תר"ן (1889). מקטנותו קיבל חינוך תורני בין ברכי תלמידי חכמים. כבר כשהיה בן חמש-עשרה שנים בלבד התחיל ללמד תורה לבני המקום. ניחן בכישרונות מיוחדים בחינוך והדרכה ובלימוד הש"ס. נודע כדרשן בחסד בעל כושר מנהיגות וקנאי לכל דבר שבקדושה.

בשנת ה'תרע"א (1911) כאשר פרצה המלחמה בין איטליה לטורקיה, נסע עם הוריו למצרים. בשנת ה'תרע"ג (1913) עלה יחד עם הוריו ואחיו לחונן את עפרה של ארץ ישראל, וכשהגיעו לארץ התיישבו בירושלים עיר הקודש. בשנת ה'תרע"ו (1916) טורקיה הגלתה את כל הנתינים הזרים שנמצאו בארץ, ורבינו ומשפחתו הוגלו לאנטוליה, משם נדדו לאנקרה. בדרכם חזרה לארץ חנו בעיר קושטא. בשנת ה'תרע"ט (1919) הגיע שנית לארץ ישראל.

אחר חתונתו המשיך לשקוד על לימודו בישיבת 'אוהל מועד' מייסודו של הגאון הרב עזרא הררי זצ"ל. פתח קרן 'טוב חסד' שעסקה במתן הלוואות לת"ח וכן הקרן איפשרה בדיקה של מזוזות ותפילין בחינם לאנשים מעוטי יכולת. נמנה עם חכמי ישיבת המקובלים 'רחובות הנהר' יחד עם הגאון המקובל רבי שאול דוויק הכהן זצ"ל. בחודש אייר ה'תרפ"ג (1923) עם פתיחתה של ישיבת 'פורת יוסף' התמנה לכהן כר"מ במשך חמש עשרה שנים.

בסוף ימיו התמנה לחבר בד"צ לעדה הספרדית בירושלים. הרבה בתעניות וסיגופים. בלילות היה מנדד שינה מעיניו ועוסק בתורה. **בשנות חייו האחרונות, היה מונע את עצמו מלישון במיטה, אלא היה יושב ומתנמנם על כיסא סמוך לשולחן, וחוזר ומתעורר לעסק התורה. גאון בנגלה ובנסתר.** עסק בהשכנת שלום בין אדם לחברו. חייו היו מלאי צער ויסורים, בעודו בשיא פריחתו, נפל למשכב עד אשר השיב את נשמתו לבוראה. נפטר ב-ד' תמוז ה'תרצ"ח (1938). חי כ-48 שנים. ציונו בהר הזיתים בירושלים.

אביו: ר' יעקב. **אשתו:** מרת דבורה (בת ר' משה סיתהון שומר). **מרביתו הגאונים:** ר' עזרא שעיו, ר' שלמה לנייאדו, המקובל ר' שאול דוויק הכהן. **מתלמידיו:** מרן הגאון הראשל"צ ר' עובדיה יוסף. **מספריו:** **בן אביחיל- דרושים והספדים יאמרי פי- חידושי תורתו.**

לאחר מלחמת העולם ביקש רבינו לחזור לארץ. כשהיה באוניה גילה כי במרתף האוניה ישנם חיילים יהודים שגויסו בכוח הזרוע לצבא הטורקי, והיו חולים במחלות מסוכנות ומדבקות ר"ל. **מטבע הדברים, חששו כולם לטפל בחולים, שמא ידבקו. אולם רבינו לא מנע את עצמו ולא חשש על בריאותו, אלא ירד אליהם בעצמו כמה פעמים ביום! וטיפל בהם האכיל והשקה אותם,**

בזה הציל בוודאות כמה נפשות ממוות לחיים, וזו הייתה דרכו בקודש של רבינו וכל ימיו השתדל לגמול חסד בגופו ובאוונו עם חולים זקנים וגלמודים. במקרים אחרים לקח רבינו איתו מתלמידיו אצל חולה זקן, וטיפל לפניהם בחולה. כדי לחנכם במידה זו של גמילות חסדים, ומכאן אפשר ללמוד מעט עד כמה היה רבינו מסור להצלת כל נפש מישראל.

בשנת ה'תרע"ו הוציאה ממשלת טורקיה גזירת גלות על כל הנתינים הזרים שנמצאו בארץ. יחד איתם הוגלו רבינו, הוריו ובני המשפחה לאנטוליה. כשהגיעו הגולים לעיר אנקרה חרדו תושביה היהודים לקראתם, וקיימו בהם מצוות הכנסת אורחים, וביחוד הראו חיבה לרבינו ואביו בתור תלמידי חכמים, שהגיעו מירושלים עיר הקודש.

בימים ההם הציעו לרבינו לקנות בגד יקר של משי (מדובר בלבוש מיוחד המיועד לתלמידי חכמים), שהיה בידי אלמנה אחת שאותו לבש בעלה ז"ל, ודרשה בעד הבגד מחיר יקר. היכולת הכלכלית של רבינו לא איפשרה בידו לקנות אותו. **בערב נראה לה בעלה בחלום, וציווה עליה לתת את הבגד לרב הירושלמי.**

אולם, האלמנה לא הטתה אוזן ולא השגיחה לדבריו באומרה: "דברי חלומות- לא מעלים ולא מורידים". למחרת נראה לה בעלה בשנית בחלום, ואיים עליה **במפורש, כי אם לא תמהר ותיתן את הבגד לרבינו- תיענש!** היא כמובן התעוררה בבעתה והשכם בבוקר רצה ונתנה את הבגד לרבינו במתנה, וביקשה ממנו מחילה סליחה וכפרה. **מעשה זה התפרסם בכל העיר, וכולם הכירו בגדולת רבינו ומעלתו.**

עסק התורה ברבים, היה אצל רבינו גולת הכותרת של מפעליו הרבים. מעולם לא מנע את עצמו, ולא החמיץ אפשרות של לימוד תורה, בין עם חברים או תלמידים ובין עם בעלי בתים. וזאת בנוסף ללימוד 'חוק לישראל' שהיה מלמד בכל יום אחר תפילת שחרית במשך יותר משעתיים והיה מבאר ומסביר להם את המשנה, הגמרא וכו'

כחודשיים לפני שהתבקש לבית עולמו נפל למשכב וסבל חיי צער וייסורים. כשנשאל ברגעיו האחרונים, מה רצונו ויעש, אמר: "בקשו רחמים!". לעומד לידו אמר: "הוצא את המקל מידך... בשעה זו אסור להחזיק מקל". לאחר מכן אמר לו: "רואה אתה אותם? אתה מכיר אותם?" **והצביע לצד ימינו, לקראת הצדיקים שיצאו לקראתו.**

הביוגרפיה והסיפורים מעובדים מתוך 'מיקירי ירושלים'

קובץ רשימות תולדות וזיכרונות על הרה"ג אליהו לופס זצ"ל שיצא למלאת השנה הראשונה לפטירתו.

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו